

9 Απριλίου 2015

Μεγάλη Πέμπτη - Ο Μυστικός Δείπνος

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Τό φιλί τού Ιούδα - Τοιχογραφία από την Ιερά Μονή Βατοπαιδίου

Εορτάζει 3 ημέρες πριν το Άγιο Πάσχα.

Εἰς τὸν Ἱερὸν Νιπτήρα

Νίπτει Μαθητῶν εσπέρας Θεὸς πόδας,

Οὐ πους πατῶν ἦν εἰς Εδὲμ δείλης πάλαι.

Εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον

Διπλοῦς ὁ Δεῖπνος· Πάσχα γὰρ νόμου φέρει,

Καὶ Πάσχα καινόν, Αἶμα. Σῶμα Δεσπότου.

Εἰς τὴν ὑπερφυᾶ Προσευχὴν

Προσεύχη· καὶ φόβητρα, θρόμβοι αἱμάτων,

Χριστέ, προσώπου, παραιτούμενος δῆθεν

Θάνατον, ἐχθρὸν ἐν τούτοις φενακίζων.

Εἰς τὴν Προδοσίαν

Τί δεῖ μαχαιρῶν, τί ξύλων λαοπλάνοι,

Πρὸς τὸ θανεῖν πρόθυμον εἰς Κόσμου λύτρον.

Κατά τη Μεγάλη Πέμπτη επιτελούμε ανάμνηση: Της νίψεως των ποδών των Αποστόλων υπό του Κυρίου, Του Μυστικού Δείπνου, δηλαδή της παραδόσεως σ' εμάς υπό του Κυρίου του Μυστηρίου της θείας Ευχαριστίας, της θαυμαστής προσευχής του Κυρίου προς τον Πατέρα Του και της προδοσίας του Κυρίου υπό του Ιούδα.

Εκείνο το βράδυ της Πέμπτης, πριν ν' αρχίσει το δείπνο ο Ιησούς σηκώνεται από το τραπέζι, αφήνει κάτω τα ιμάτιά του, βάζει νερό στο νιπτήρα και τα κάνει όλα μόνος Του, πλένοντας τα πόδια των Μαθητών Του. Με τον τρόπο αυτό θέλει να δείξει σ' όλους ότι δεν πρέπει να επιζητούμε τα πρωτεία. Μετά τη νίψη των ποδιών λέγει: «όποιος θέλει να είναι πρώτος, να είναι τελευταίος απ' όλους».

Πρώτα πήγε στον Ιούδα και μετά στό Πέτρο, ο οποίος ήταν ο πιο ορμητικός απ' όλους και στην αρχή σταματάει το Διδάσκαλο, αλλά ύστερα όταν τον έλεγξε, υποχωρεί με τη καρδιά του. Αφού έπλυνε τα πόδια όλων, πήρε τα ιμάτιά Του και ξανακάθισε.

Άρχισε κατόπιν να τους νουθετεί να αγαπούν ο ένας τον άλλον και να μη επιζητούν το ποιός θα είναι πρώτος. Στη συνέχεια τους μίλησε για την προδοσία και επειδή θορυβήθηκαν, στρέφεται με ήρεμο τρόπο στον Ιωάννη και τον υπέδειξε.

Κατόπιν πήρε ψωμί στα χέρια Του και είπε: «Λάβετε φάγετε». Το ίδιο έκανε και με το ποτήρι του κρασιού λέγοντας: «Πιέστε απ' αυτό όλοι, γιατί αυτό είναι το αίμα Μου, της νέας Συμφωνίας. Αυτό να κάνετε για να Με θυμάστε». Μετά από αυτή τη στιγμή ο Ιούδας, μόλις έφαγε τον άρτο έφυγε και συμφώνησε με τους αρχιερείς να τους Τον παραδώσει.

Μετά το δείπνο βγήκαν όλοι στο όρος των Ελαιών, όπου ο Χριστός τους δίδαξε τα ανήκουστα και τελευταία μαθήματα και αρχίζει να λυπάται και να ανυπομονεί. Αναχωρεό μόνος Του και, γονατίζοντας, προσεύχεται εκτενώς. Από την πολλή αγωνία γίνεται ο ιδρώτας Του σαν σταγόνες πηχτού αίματος, οι οποίες έπεφταν στη γη. Μόλις συμπληρώνει την εναγώνια εκείνη προσευχή, φθάνει ο Ιούδας με ένοπλους στρατιώτες και πολύ όχλο και αφού χαιρετάει και φιλάει πονηρά το δάσκαλό Του, Τον παραδίδει.

Συλλαμβάνεται λοιπόν ο Ιησούς και τον φέρνουν δέσμιο στους Αρχιερείς Άννα και Καϊάφα. Οι μαθητές σκορπίζονται και ο θερμότερος των άλλων ο Πέτρος τον ακολούθησε ως την αρχιερατική αυλή και αρνείται και αυτός ότι είναι μαθητής

Του.

Εν τω μεταξύ ο θεῖος διδάσκαλος παρουσιάζεται μπροστά στο παράνομο συνέδριο, εξετάζεται για τους μαθητές και τη διδασκαλία Του, εξορκίζεται στο Θεό για να πεί εάν Αυτός είναι πράγματι ο Χριστός και αφού είπε την αλήθεια, κρίνεται ως ένοχος θανάτου, επειδή τάχα βλασφήμησε. Από 'κει και πέρα τον φτύνουν στο πρόσωπο, τον χτυπάνε, τον εμπαίζουν με κάθε τρόπο κατά τη διάρκεια όλης της νύχτας, ως το πρωϊ.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. δ'.

Ὅτε οἱ ἔνδοξοι Μαθηταί, ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ Δείπνου ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβής, φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο, καὶ ἀνόμοις κριταῖς, σὲ τὸν δίκαιον Κριτὴν παραδίδωσι. Βλέπε χρημάτων ἐραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνη χρησάμενον, φεῦγε ἀκόρεστον ψυχὴν τὴν Διδασκάλῳ τοιαῦτα τολμήσασαν. Ὁ περὶ πάντας ἀγαθός, Κύριε δόξα σοι.

Κοντάκιον

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τὸν ἄρτον λαβὼν, εἰς χεῖρας ὁ προδότης, κρυφίως αὐτάς, ἐκτείνει καὶ λαμβάνει, τὴν τιμὴν τοῦ πλάσαντος, ταῖς οἰκείαις χερσὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀδιόρθωτος ἔμεινεν, Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος.

Κάθισμα

Ἦχος α'. Τὸν Τάφον σου Σωτὴρ.

Ὁ λίμνας καὶ πηγάς, καὶ θαλάσσας ποιήσας, ταπείνωσιν ἡμᾶς, ἐκπαιδεύων ἀρίστην, λεντίῳ ζωννύμενος, Μαθητῶν πόδας ἔνιψε, ταπεινούμενος, ὑπερβολῇ εὐσπλαγχνίας, καὶ ὑψῶν ἡμᾶς, ἀπὸ βαράθρων κακίας, ὁ μόνος φιλόανθρωπος.

(Μετάφραση Ανδρέας Θεοδώρου)

Αὐτὸς ποὺ δημιούργησε τὶς λίμνες, τὶς πηγές καὶ τὶς θάλασσες, θέλοντας νὰ μᾶς διδάξει τὴν πιὸ τέλεια ταπείνωση, ἀφοῦ ζώστηκε τὸ λέντιο (ποδιά), ἔνιψε τὰ πόδια τῶν μαθητῶν, ταπεινούμενος ἀπὸ ὑπερβολικὴ εὐσπλαχνία, καὶ ἀνυψώνοντας ἐμᾶς ἀπὸ τὰ βάραθρα τῆς κακίας, ὁ μόνος φιλόανθρωπος.

Ἔτερον Κάθισμα

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Ταπεινούμενος, δι' εὐσπλαγχνίαν, πόδας ἔνιψας, τῶν Μαθητῶν σου, καὶ πρὸς δρόμον θεῖον τούτους κατεύθυνας, ἀπαναινόμενος Πέτρος δὲ νίπτεσθαι, αὐθις τῷ θείῳ ὑπεῖκει προστάγματι, ἐκνιπτόμενος, καὶ σοῦ ἐκτενῶς δεόμενος, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἔτερον Κάθισμα

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Συνεσθίων Δέσποτα, τοῖς Μαθηταῖς σου, μυστικῶς ἐδήλωσας, τὴν παναγίαν σου σφαγὴν, δι' ἧς φθορᾶς ἐλυτρώθημεν, οἱ τὰ σεπτὰ σου, τιμῶντες Παθήματα.

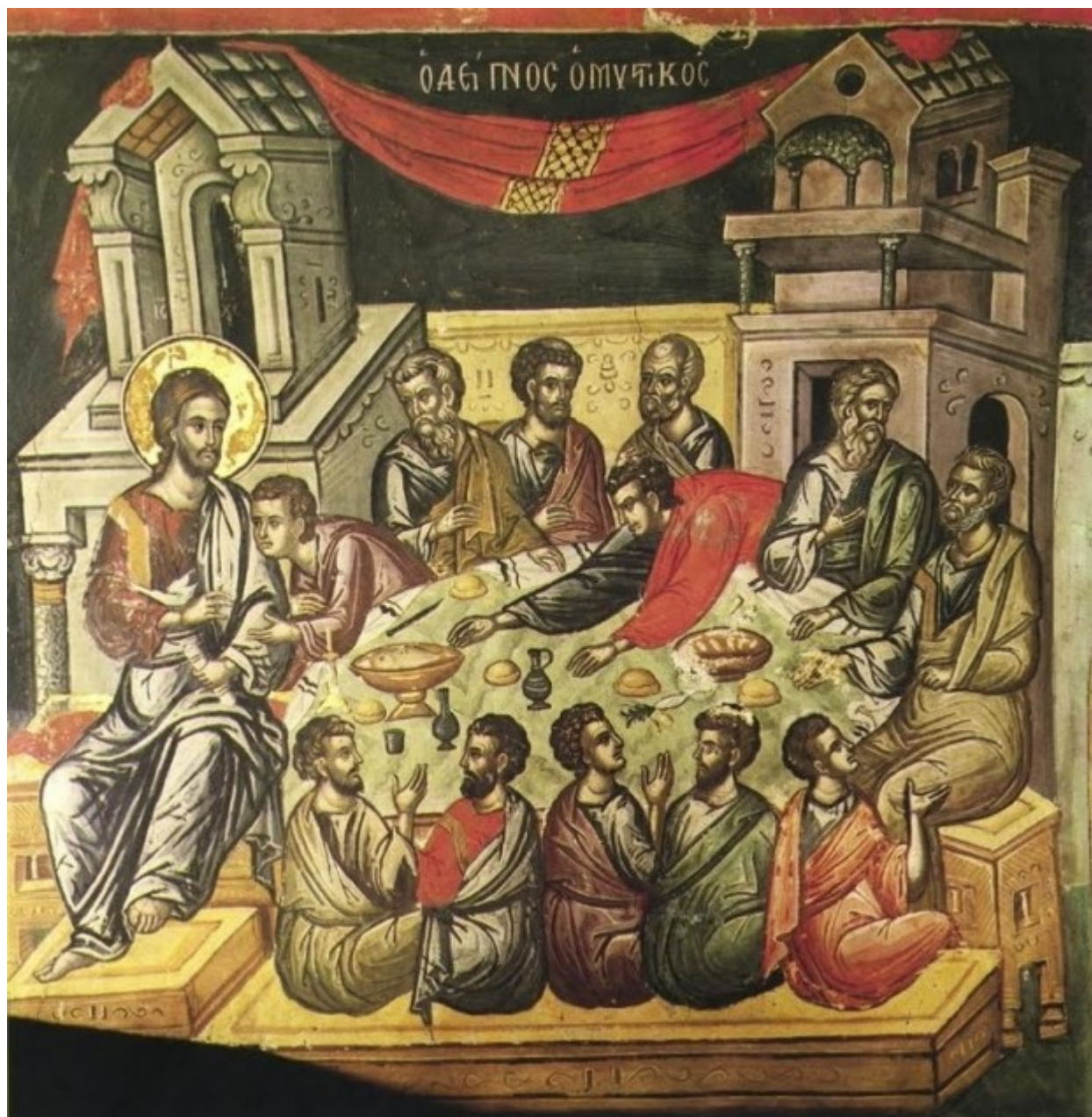
Ὁ Οἶκος

Τῇ μυστικῇ ἐν φόβῳ τραπέζῃ, προσεγγίσαντες πάντες, καθαφαῖς ταῖς ψυχαῖς, τὸν ἄρτον ὑποδεξώμεθα, συμπαραμένοντες τῷ Δεσπότῃ, ἵνα ἴδωμεν τοὺς πόδας πῶς ἀπονίπτει τῶν Μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσει τῷ λεντίῳ, καὶ ποιήσωμεν ὥσπερ κατίδωμεν, ἀλλήλοις ὑποταγέντες, καὶ ἀλλήλων τοὺς πόδας ἐκπλύνοντες· αὐτὸς γὰρ ὁ Χριστὸς οὕτως ἐκέλευσε, τοῖς αὐτοῦ Μαθηταῖς ὡς προέφησεν, ἀλλ' οὐκ ἤκουσεν, Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος.

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ Μαθηταί....

Μυστικός Δείπνος

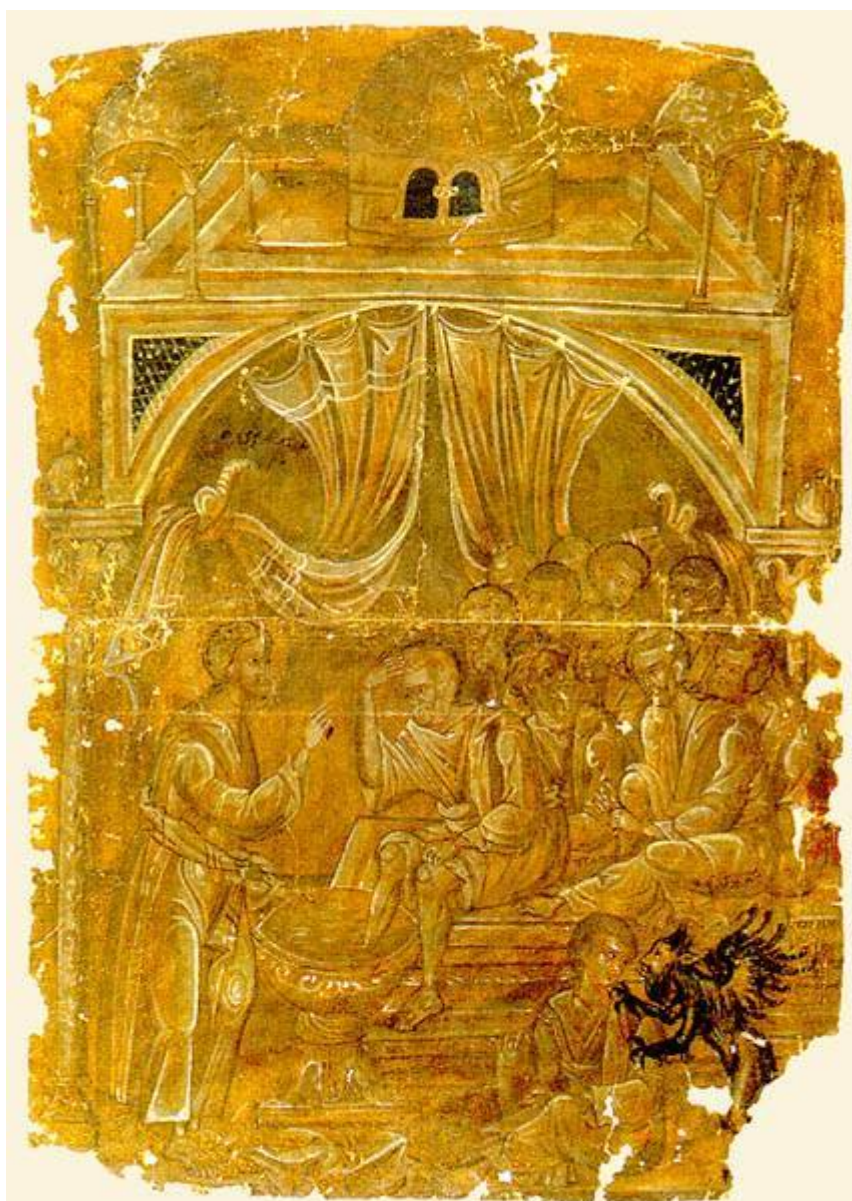
Ο Νικτήρας

Ο Νιπτήρας

Ο Νιπτήρας

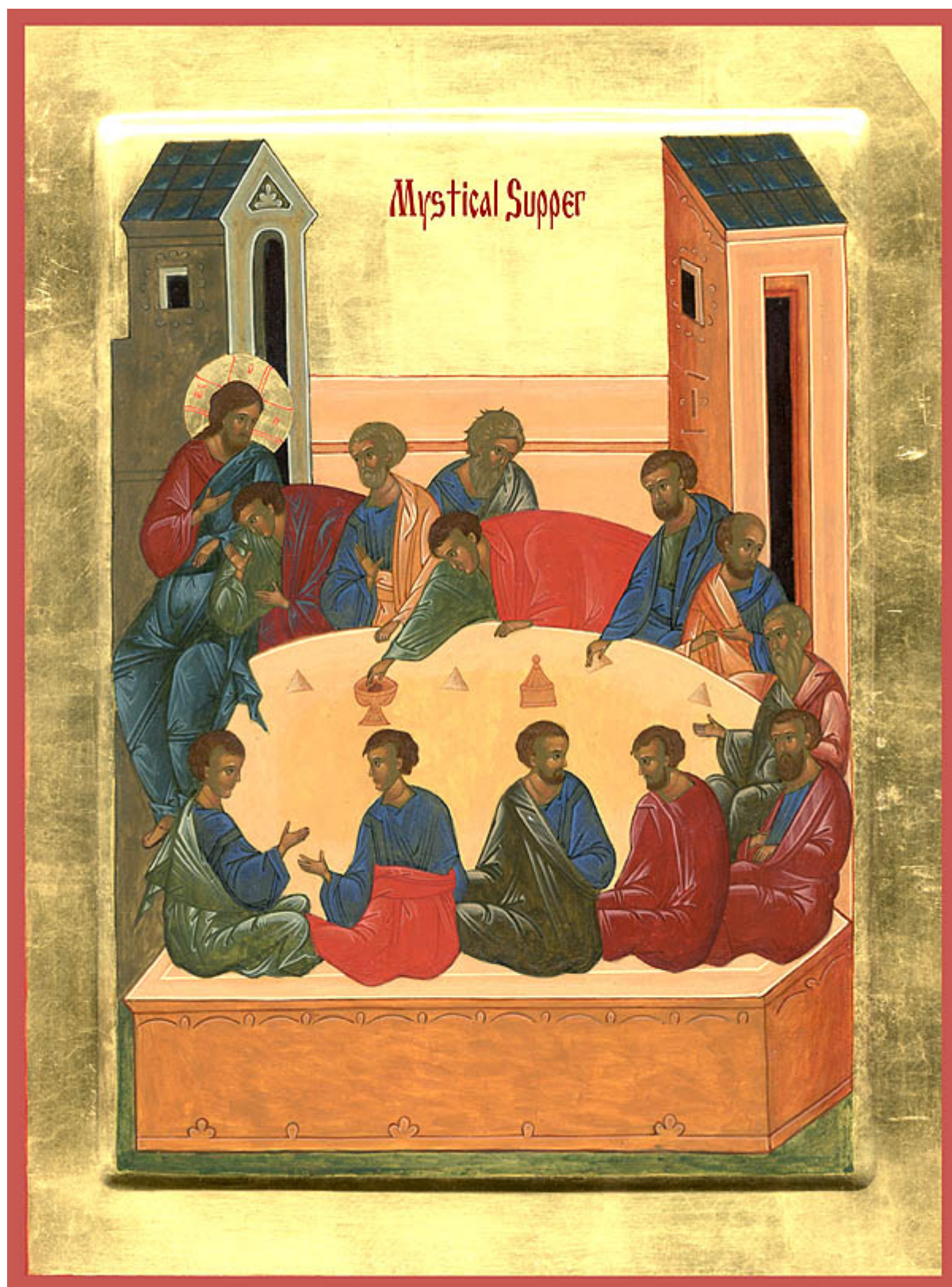

Ο Νιπτήρας

Ο ΝΙΠΤΗΡ

Μυστικός Δείπνο

Μυστικός Δείπνος

Μυστικός Δείπνος

Η προσευχή του Ιησού

Η προδοσία

Πηγή: saint.gr